

TIETOA ASIAKASLUOKITTELUSTA JA SEN VAIKUTUKSISTA

Yleistä asiakkaiden luokittelusta

Sijoituspalvelun tarjoajalla on lakisääteinen velvollisuus ilmoittaa asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan sijoituspalvelulain nojalla ja laki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokittelulla on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

Yksityiskohtainen luettelo luokittelukriteereistä on liitteenä.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa palveluntarjoajalle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun.

Hakemus tulla luokitelluksi toisessa asiakasluokassa

Asiakkaalla on oikeus hakea palveluntarjoajan tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen.

Ammattimaista asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Palveluntarjoaja harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei hänellä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä.

Luokittelun vaikutukset sijoittajansuojaan

Suomen lainsäädännön mukaan ei-ammattimaiset asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa sijoittajalle aiheutuneet menetykset silloin, kun rahaston jäsen ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia sopimuksen mukaisesti. Yhdelle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on 9/10 sijoittajan yhdeltä sijoituspalveluyritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Suoja kattaa muun muassa toimeksiantojen välittämisen ja toteuttamisen, omaisuudenhoidon sekä liikkeeseenlaskun järjestämisen. Sijoitussidonnaiset vakuutukset tai sijoitusrahastotoiminta eivät kuulu suojan piiriin

Sijoittajien Korvausrahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten asiakas vastaa edelleen omien sijoituspäätöstensä seurauksista.

1/2021

Jos palveluntarjoaja tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan toimeksiantojen välittämistä, sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja palveluntarjoajalla ei ole hallussaan tai hallinnoitavanaan asiakasvaroja, tällaisen palveluntarjoajan asiakkaat eivät kuulu sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin.

Luokittelun vaikutus sovellettaviin menettelytapavaatimuksiin

4.1 Ei-ammattimainen asiakas

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle annetaan ennen kirjallisen sopimuksen tekemistä sopimuksen ehdot ja riittävät tiedot palveluntarjoajasta sekä tarjottavasta palvelusta.

Myös tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava. Tiedot on annettava pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi tulostaa tai tallentaa ne. Tiedot voidaan antaa myös palveluntarjoajan verkkosivuilla, mikäli asiakas on antanut tähän suostumuksensa.

Asianmukaisuuden arvioiminen:

Tarjotessaan toimeksiantojen välittämistä ei-ammattimaiselle asiakkaalle palveluntarjoaja pyytää asiakkaalta tiedot tämän kyseistä rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja – tietämyksestä voidakseen arvioida, onko rahoitusväline tai palvelu asiakkaalle asianmukainen. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Mikäli palveluntarjoaja katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaalle asianmukainen, ilmoittaa palveluntarjoaja tästä asiakkaalle. Palveluntarjoaja myös kertoo asiakkaalle, mikäli se ei voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle siitä syystä, että asiakas ei ole antanut kaikkia arvioinnin perusteeksi tarvittavia tietoja. Asianmukaisuusarviointia ei tarvitse tehdä, jos kyse on asiakkaan aloitteesta tapahtuvasta laissa tarkoitetun yksinkertaiseen rahoitusvälineeseen liittyvän toimeksiannon toteuttamisesta tai välittämisestä.

Soveltuvuuden arvioiminen:

Kun palveluntarjoaja tarjoaa sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on sen hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Palveluntarjoaja arvioi saamiensa tietojen perusteella vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita, kykeneekö asiakas kantamaan taloudellisesti toimeen sisältyvän riskin ja onko asiakkaalla tarvittavat sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi.

Jos palveluntarjoaja ei saa tarvittavia tietoja se ei voi tarjota asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai suositella kyseistä rahoitusvälinettä.

4.2 Ammattimainen asiakas

1/2021

Ammattimaiselle asiakkaalle annetaan yleiskuvaus palvelun kohteena olevien rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä tyypillisistä riskeistä, jos se on tarpeellista ottaen huomioon kyseisen asiakkaan sijoituskokemus.

Soveltuvuuden arvioiminen:

Kun palveluntarjoaja tarjoaa sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa ammattimaiselle asiakkaalle, on sen hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita.

Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Palveluntarjoaja arvioi saamiensa tietojen perusteella vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita.

Jos palveluntarjoaja ei saa tarvittavia tietoja se ei voi tarjota asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai suositella kyseistä rahoitusvälinettä.

4.3 Hyväksyttävä vastapuoli

Hyväksyttävä vastapuoli voi pyytää palveluntarjoajalta kirjallisesti, että sijoittajan suojaksi tarkoitettuja menettelytapasäännöksiä sovellettaisiin sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Palveluntarjoaja harkitsee tapauskohtaisesti, suostuuko se esitettyyn pyyntöön. Muissa tapauksissa menettelytapasäännökset ja sijoittajan suoja koskevat säännökset eivät sovellu hyväksyttäviin vastapuoliin.

Liite: ASIAKKAIDEN LUOKITTELUKRITERIT**A. Ei-ammattimainen asiakas:**

Asiakas, jota ei ole luokiteltu ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

B. Ammattimainen asiakas

1. Yhteisöt

Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittava tai säännelty yhteisö¹ ja siihen rinnastettava ulkomainen viranomaisvalvonnassa oleva yhteisö:

- a) sijoituspalveluyritys,
- b) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitos,
- c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettu rahastoyhtiö ja säilytysyhteisö sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu vaihtoehtorahastojen hoitaja, säilytysyhteisö ja erityinen säilytysyhteisö,
- d) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain mukainen pörssi,
- e) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettu arvopaperikeskus, ulkomainen arvopaperikeskus sekä keskusvastapuoli,
- f) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö,
- g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettu työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiölaissa tarkoitettu eläkesäätiö ja vakuutuskassalaissa tarkoitettu eläkekassa,
- h) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettu paikallinen yritys,
- i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostava ja myyvä yritys,
- j) muu yhteisösijoittaja²

2. Suuryritykset:

Yritys, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa,

¹ Säännellyksi yhteisöksi katsotaan myös vakuutusyhdistykset.

² Hallituksen esityksen 43/2007 mukaan muita yhteisösijoittajia ovat mm. erilaiset erityisrahoitusyhtiöt, joihin ei sovelleta luottolaitostoiminnasta annettua lakia. Tällaisia ovat hallituksen esityksen mukaan mm. Finnvera Oyj ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND).

1/2021

- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa,
- c) omat varat³ ovat vähintään 2 000 000 euroa

3. Valtiot ja niiden yksiköt

- a) Suomen valtio,
- b) Valtiokonttori
- c) Ahvenanmaan maakunta,
- d) ulkomainen valtio tai osavaltio,
- e) valtionvelkaa hoitava ulkomainen toimielin

4. Keskuspankit

- a) Euroopan keskuspankki,
- b) Suomen Pankki,
- c) ulkomainen keskuspankki,
- d) Kansainvälinen valuuttarahasto, Maailmanpankki, Euroopan investointipankki ja niihin rinnastettava kansainvälinen yhteisö tai organisaatio

5. Yhteisösijoittaja, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen.

6. Asiakas oman, sijoituspalvelun tarjoajan hyväksymän hakemuksen perusteella.

Hyväksyminen edellyttää, että

6.1. Asiakas hakee luokittelua kirjallisesti,

6.2. Asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria, yli 50 000 euron suuruisia liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana;
- b) asiakkaan sijoitussalkun arvo, käteisvarat mukaan lukien, on yli 500 000 euroa;
- c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalailla ammattimaisesti vähintään vuoden,

³ Omiin varoihin luetaan mm. osake-, osuus ja muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot ja kertyneet voittovarot.

1/2021

6.3. Palveluntarjoaja on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, ja palveluntarjoaja hyväksyy asiakkaan hakemuksen,

6.4. Palveluntarjoaja ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti, ettei asiakas kuulu kaikkien sijoituspalvelulain 10 luvun menettelytapasäännösten suojan ja Sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin, ja

6.5. Asiakas ilmoittaa palveluntarjoajalle kirjallisesti olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä

C. Hyväksyttävä vastapuoli

Hyväksyttäväksi vastapuoleksi voidaan luokitella edellä kohdissa B1, B3 ja B4 mainitut ammattimaiset sijoittajat sekä oman nimenomaisen suostumuksensa perusteella myös kohdan B2 mukainen suuryritys.